

© Herman SorgeLoos

DOLORES BOUCKAERT & CHARLOTTE VANDEN EYNDE DECEPTIVE BODIES

Actrice/beeldend kunstenaars Dolores Bouckaert en danseres/choregrafe Charlotte Vanden Eynde delen een sterke fascinatie voor het lichaam. In *Deceptive Bodies* focussen zij zich op de representatie van het theatrale lichaam en de (mis)perceptie ervan.

Vooraf het vrouwelijk lichaam is in de loop van de geschiedenis sterk onderhevig geweest aan een gestuurde blik. Bouckaert en Vanden Eynde verdiepten zich in het fenomeen histerie en de manier waarop hystericas' eind 19e eeuw werden opgevoerd als actrices van hun eigen ziektebeeld. De onverklaarbare fysieke symptomen van deze vrouwen waren vaak uiterst esthetisch en theatraal en werden onder de noemer van wetenschappelijk onderzoek voor het oog van de camera of een publiek als het ware tot kunst verheven. Maar hoe oprecht was de taal van hun lichaam? In welke mate manipuleerden de dokters de patiëntes, en omgekeerd?

De vraag naar waarachtigheid en manipulatie trekken Vanden Eynde en Bouckaert door naar de context van het theater. Wat gebeurt er met ons als we op een scène staan? Welke transformatie vindt daar plaats? Hoe bedrieglijk is het theatrale lichaam dat we tonen? Hoe 'echt' kan het zijn, steeds weer balancerend tussen weerloosheid en macht, zowel overgeleverd als schuldig aan allerhande vormen van manipulatie en interpretatie?

In *Deceptive Bodies* nemen Bouckaert en Vanden Eynde hun eigen en elkaars lichaam onder de loep en leggen in fysieke manipulaties en transformaties een hoogstpersoonlijke iconografie bloot. In een opeenvolging van verstilde poses ontmaskeren zij stereotype lichaamsbeelden van vroeger en nu.

Deceptive Bodies is een intiem duet, theateraal en beeldend.

Deceptive Bodies wordt ook gepresenteerd in een museale versie. Ontdaan van podium en theaterlicht, worden de verschillende scènes op welgekozen plaatsen in het museum getoond, in dialoog met de architectuur en de aanwezige kunstwerken. Het publiek wordt meegenomen op een intiem parcours doorheen de museale ruimtes, waarin de theaterscènes als het ware beeldende installaties worden.

© Rik Vannevel

‘In *Deceptive Bodies* voert het straffe tweetal een onderzoek naar de perceptie van het lichaam. Als levende speelgoedpoppen nemen ze elkaar onder de loep, testen de anders (pijn)grenzen en rijden elkaar als paradepaardjes op houten palletten over de scène. Wat een onschuldig spelletje lijkt, wordt al gauw een manipulatief en sensueel machtsduel. Vanden Eynde en Bouckaert proberen tot elkaars ware kern door te dringen, maar als ze zo in hun weinig verhullende onderjurkjes voor je staan, besef je dat een lichaam op scène nooit een neutrale drager is, maar altijd het resultaat van projectie. (...) Met hun sobere aanpak hekelen Vanden Eynde en Bouckaert aangrijpend de dwang van de blik die nog steeds vooral op vrouwen rust. De theatraliteit van hun verstilde poses blijkt geen wet van het theater alleen, maar van onze samenleving waarin we willens nillens alemaal een rolletje spelen.’

*** De Standaard (Charlotte De Somviele)

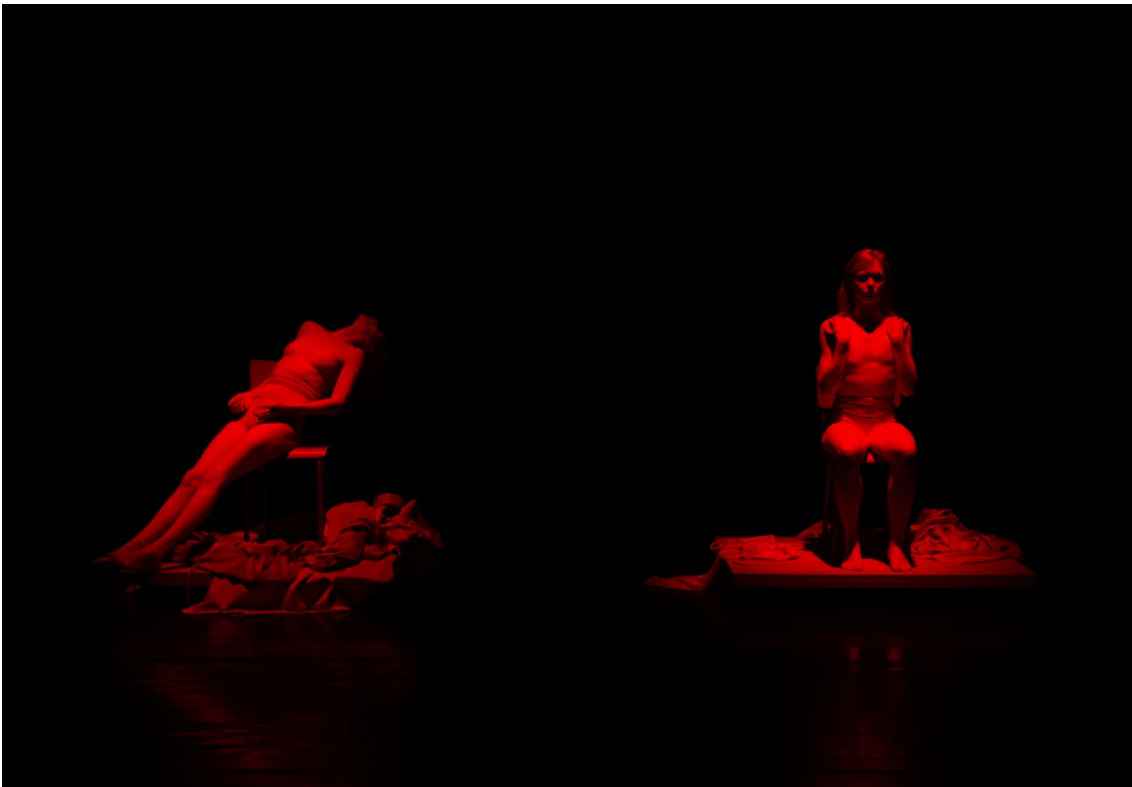
**I FELT A CLEAVING IN MY MIND-
AS IF MY BRAIN HAD SPLIT-
I TRIED TO MATCH IT-SEAM BY SEAM-
BUT COULD NOT MAKE IT FIT.**

EMILY DICKINSON

Charlotte: ‘In mijn werk vormt de lichamelijke steeds de basis voor de beweging, met de singulariteit van mijn eigen lichaam als voornaamste voorwerp van onderzoek. Ik probeer het steeds weer langs alle kanten te bekijken en laat het keer op keer door middel van beweging transformeren, zonder er ooit helemaal vat op te krijgen. Ook in het werk van Dolores speelt de singulariteit van haar lichaam een belangrijke rol, zij het op een heel andere manier. Zij transformeert haar lichaam door middel van theatrale ingrepen, zowel vormelijke als dramatische, en probeert zo de realiteit van haar lichaam net te ontstijgen. De fascinatie voor elkaars werk en voor hoe de ander op scène staat, vindt hierin zeker zijn wortels. We zouden graag eens zoals de ander kunnen zijn.’

Dolores: ‘Ik beschouw mijn werk als één groot onderzoek naar het menselijke communiceren. Een zoektocht waarvoor ik verschillende rollen aanneem en diverse media hanteer die elkaar sturen en beïnvloeden. Ik kijk naar anderen, ik kijk naar mezelf, ik laat anderen naar zichzelf kijken of ik vraag hen naar mij te kijken. Meestal gebeurt dit in duo-verband en ik hou van de extreme intimiteit die dat impliceert. Je kan nooit ver weg... Ik denk dat ik Charlotte begrijp zoals ik een dier begrijp: zonder woorden. Zij is in staat om de meest profane angsten, het fragiele in zichzelf aan te spreken, naar boven te halen en om te buigen tot een bijzonder fysiek statement dat voor mij over overleven gaat. Daar, in die voedingsbodem, vind ik mezelf terug.’

'DECEPTIVE BODIES' OP WOMMEN!- FESTIVAL

door Michael Bellon in AGENDA/Brussel Deze Week, Maart 2014

Kaaitheater organiseert tussen de Internationale Vrouwendag en de Equal Pay Day de tweede editie van WoWmen!, een festival rond gender, maatschappij en kunst, met een tentoonstelling, films, debatten, onderzoek en performances rond die thema's. Een van die performances is Deceptive Bodies.

In Deceptive Bodies onderzoekt choreografe Charlotte Vanden Eynde in welke mate een lichaam oprecht of bedrieglijk is in de manier waarop het zich gedraagt of 'communiceert' naar een andere mens. Dat doet ze samen samen met theatermaakster Dolores Bouckaert.

Charlotte Vanden Eynde: "Dolores komt uit het theater, ik uit de dans. Ik heb haar gevraagd om samen te werken vanuit een fascinatie voor haar theatraliteit en de manier waarop ze op de scène staat. Die theatraliteit was iets waar ik daarvoor zelf nooit naar zocht. Ik was er meer mee bezig het lichaam op de scène te ontdoen van theatraliteit, om het daar heel naakt te plaatsen - als 'zichzelf' - en te communiceren met het lichaam in plaats van met het gezicht en allerlei vermommingen.

Maar nu wilde ik toch de confrontatie aangaan met iemand die anders werkt. Ook omdat ik vond dat er een overeenkomst was tussen Dolores en mezelf die ik moeilijk kan uitleggen, maar die te maken heeft met feit dat zij ondanks die theatraliteit een heel wezenlijk deel van zichzelf laat zien."

Jullie haalden inspiratie bij het verschijnsel van vrouwelijke hysterie, dat vroeger als een mentale ziekte werd gezien.

Vanden Eynde: "Pratend en lezend kwamen we op dat onderwerp, omdat theatraliteit er ook een rol in speelt. De zogenaamd hysterische buien werden in de negentiende eeuw door artsen getoond voor een publiek, gefotografeerd, en bijna op een kunstzinnige manier weergegeven in boeken. Men heeft lang gezocht naar een puur fysieke oorzaak - zoals bij epilepsie - maar uiteindelijk erkende men de psychologische achtergrond van de fysieke verschijnselen, waardoor de slachtoffers ook manipuleerbaar werden.

Doordat naar hen gekeken werd, gingen vrouwen elkaar zelfs stimuleren en nabootsen. Ze vroegen eigenlijk om aandacht, maar dat ging zo ver dat er soms ook echt verlamming optrad. De vraag die dat verschijnsel van de hysterie oproept - of wat het lichaam doet nu echt is of niet, of het nu echt iets zegt over de mens in kwestie of kunstmatig en geacteerd is - kwam overeen met wat Dolores en ik wilden onderzoeken."

Hoe kwamen jullie uiteindelijk tot een voorstelling?

Vanden Eynde: “We zijn begonnen van nul. We vroegen elkaar op een stoel te gaan zitten en iets te doen, om ons dan af te vragen wat dat was, wat het zei over onszelf, of en wat we ermee wilden communiceren. We keken naar elkaar en naar onszelf. We probeerden ons zelfbewustzijn volledig uit te schakelen of juist helemaal niet - wat natuurlijk quasi onmogelijk is.

Zo heb ik me snel gerealiseerd dat dat theaterlijke bij al wat ik deed veel sneller optrad dan ik vroeger dacht. Ik vond heel snel dat ik teveel handelde vanuit het bewustzijn van een performer. Je weet dat er iemand naar je kijkt, daarom herhaal je een interessante beweging nog een keer en zo ben je meteen een choreografie aan het maken. Ons onderzoek is dus uitgemond in een onderzoek naar wat ‘echt’ is aan theater en dans. Is het mogelijk echt te communiceren? Is het mogelijk om iets telkens opnieuw te doorvoelen?”

Hoe ziet het resultaat er op de scène uit?

Vanden Eynde: “Het wordt een heel lichamelijke voorstelling. Het was onze bedoeling om iets te maken dat echt van ons beiden is, waarin onze twee werelden samenkomen, en ik vind dat dat echt gelukt is. Op een vrij pure, minimale manier. Dolores en ik hebben wel twee verschillende ‘lijnen’ in de voorstelling. Je ziet nog wie wie is, maar we hebben ook veel van elkaar geleerd en komen ook dikwijls onverwacht op elkaars terrein.”

BIOGRAFIE

DOLORES BOUCKAERT

°1976, woont en werkt in Gent.

Dolores Bouckaert is regisseur, auteur, beeldend kunstenaar, actrice en performer. In 2000 studeerde zij af als studente beeldende kunsten en woordkunst-drama aan het kunsthumaniora in Gent, waarna ze uitgenodigd werd om aan de slag te gaan als actrice bij Victoria (Campo). Zo volgden performances in *Kung Fu* (Felix Van Groeningen, Pol Heyvaert), *Maria-Dolores* (Wayn Traub), *Gij zult gezond worden* (Hans Bryssinck). Maar al gauw vertaalde dit zich in eigen projecten voor theater, film, installaties en literatuur. De voorbije jaren werkte Bouckaert vaak in duo-verband (respectievelijk met Elke Boon, Bernard Van Eeghem, Griet Dobbels, Hans Bryssinck en Charlotte Vanden Eynde). Deze duo-projecten werden telkens teruggekoppeld aan een soloproject.

Een constante in haar werk is het streven naar een poging tot intimiteit. Het samenzijn, maar ook de revolte daartegen. Hoe ons lichaam gestalte geeft aan al deze gevoelens. Zij neemt hiervan acte, toont beelden als zijn ze in tijdelijke staat van beschuldiging gesteld. Haar eigen lichaam blijkt haar belangrijkste instrument en onderzoeksproject.

De projecten van Bouckaert werden reeds meermaals gepresenteerd in binnen en buitenland.

In 2013 publiceerde zij samen met Griet Dobbels *Mind the Gap* een kunstenaarsboek voor het Museum Dhondt Dhaenens. Alsook voor een recentere solotentoonstelling *Private Public Life* volgde een publicatie in navolging van de respectievelijke tentoonstelling te zien in CC Hasselt en in Gallery Jan Dhaese (Gent).

Dolores diepte haar onderzoek naar de betekenis van, en de taal van het fysieke, een uiterst complex gegeven, verder uit. Zo heeft zij samen met Charlotte Vanden Eynde de voorstelling *Deceptive Bodies* gemaakt en bereidt zij haar filmdebuut, *Sleeping Muzes*, een experimentele film waarin fictie en documentaire elkaar zullen treffen en waarin performance, dans en haar beeldend werk aan bod zullen komen.

Dolores ontving in 2016 een kunstenaarsbeurs en verbleef 3 maanden in het Cité Internationale des Arts (Parijs). Dit resulteerde in de tentoonstelling *Studio 8113, La Reine Elisabeth* (De Witte Muur, Sphinx, Gent), in deze tentoonstelling toont ze een reeks werken (video, foto, tekeningen) die een éérste impressie van dit verblijf onthullen. In 2017 volgt hierop nog een soloshow in Gallery Jan Dhaese en een performance, *Wings of Desire*, in het Cité Internationale des Arts. Dolores Bouckaert is 'artist in residence' (2016-2020) in Vrijstaat 0/De Werf, (Oostende/Brugge), zij zal binnenin deze samenwerking verschillende projecten realiseren en cureren.

In 2017 gaat Dolores in première met haar éérste danssolo, *Galop*, die zij in samenwerking met Marc Vanrunxt zal realiseren.

BIOGRAFIE

CHARLOTTE VANDEN EYNDE

°1975, woont en werkt in Gent.

Charlotte Vanden Eynde is danseres en choreografe. In 1999 studeerde zij af aan P.A.R.T.S. (Brussel), de internationale hogeschool voor hedendaagse dans onder leiding van Anne Teresa De Keersmaeker. Sinds 1997 creëert zij eigenzinnige choreografieën en performances, waarin het lichaam op een zeer beeldende en sensitieve manier centraal staat.

Aanvankelijk draaide haar werk rond kwetsbaarheid, intimiteit en vrouwelijkheid, in de voorstellingen *Benenbreken* (1997), *Zij Ogen* (1998) en *Vrouwenvouwen* (1999). Het duet *Lijfstof* (2000, met Ugo Dehaes) spitste zich toe op het lichaam als object/materie, flirtend met de beeldende kunst. De beeldende verstilling in haar werk werd nog verder doorgedreven in het duet *MAP ME* (2003, Creatieprijs Dans SACD), waarin videoprojecties op het lichaam het lichaam letterlijk tot canvas maakten.

Met *Beginnings/Endings* (2005), een stuk voor zes dansers, keerde zij terug naar de pure dans. In de danssolo's *I'm Sorry It's (Not) A Story* (2009) en *Shapeless* (2011) zette zij de ontwikkeling van een eigen danstaal verder, op zoek naar vrijheid en persoonlijke expressie binnen de vormelijkheid van de dans. Dit deed zij ook met diverse improvisatiesolo's op locatie: in een huiskamer (*Salon Bombardon* 2011), op het strand van Oostende met pianist Christian Mendoza (*Dansand!* 2012 / *TAZ* 2013) en in dialoog met contrabassist Nicolas Rombouts (*KultuurKaffee / M-Museum*, 2015).

Haar laatste voorstelling *Deceptive Bodies* (2014, met Dolores Bouckaert) is een onderzoek naar de bedrieglijkheid van het theatrale lichaam, geïnspireerd door de iconografie van de hysterie, en grijpt terug naar het beeldende en verstilde karakter van haar oudere werk. Deze voorstelling wordt ook opgevoerd in een museale versie, geïntegreerd in de tentoonstellingsruimtes (*MDD / Mu.ZEE, TAZ* 2015).

Haar voorstellingen waren te zien in binnen- en buitenland, van het Kunstenfestivaldesarts in Brussel tot DTW in New York.

Tussen 2004-2010 maakte zij verschillende video-installaties (Beursschouwburg, MDD, Watou), steeds vanuit de beeldende en expressieve mogelijkheden van het lichaam.

Naast haar eigen werk is Charlotte Vanden Eynde ook actief binnen dans, theater en film als danseres en actrice. Zij werkte medere keren samen met theatermakers Jan Decorte (2001-2003) en De Roovers (2010-2012) en danste mee in dansvoorstellingen van Marc Vanrunxt (*Most Recent*, 2002) en Ugo Dehaes (*DMNT*, 2015). Ook liet zij zich opmerken met haar hoofdrol in de film *Meisje* (2002) van Dorothée van den Berghe (Beste Actrice Amiens 2002).

Als bewegingscoach/dramaturg volgt zij creaties van (beginnende) makers op en zij geeft workshops waarin authentieke beweging en de beeldende kracht van het lichaam centraal staan.

CREDITS

Concept & performance: Charlotte Vanden Eynde & Dolores Bouckaert **Kostuums:** An Breugelmans **Assistentie kostuums:** Eefje Wijnings **Licht:** Marc Dewit **Realisatie decor:** Lander Thys **Outside-eye:** Maya Wilsens **Advies:** Marc Vanrunxt **Productie:** Margarita Production / Hiros **Co-productie:** Kaaitheater, BUDA **In samenwerking met:** CAMPO, Vooruit, wpZimmer, STUK **Met dank aan:** Museum dr. Guislain **Met de steun van:** Vlaamse Overheid **Muziek:** 'Lamento della ninfa' Monteverdi / Roberta Mameli & La Venexiana (arr. for jazz ensemble)

Duur: 70'

Teaser: <https://vimeo.com/89292995>

Captation: <https://vimeo.com/118335166> (pw= unlock)

TOURNEE

12 > 14.03.2014	Kaaistudio's, Brussel (BE) - Première -
20 > 21.03.2014	CAMPO, Gent (BE)
28.03.2014	Kunstencentrum België, Hasselt (BE)
03.04.2014	CC Berchem, Berchem (BE)
16.10.2014	STUK, Leuven (BE)
11.01.2015	MDD, Deurle (BE) - Museumversie -
18.04.2015	KC De Werf, Brugge (BE)
03 > 08.08.2015	Theater aan zee, Oostende (BE) - Museumversie -
15.10.2015	CC Strombeek, Strombeek-Bever (BE)
21 > 22.05.2016	SPRING Festival, Utrecht (NL)
24 > 25.11.2016	Zot Geweld / Dwaze Maagd, Mechelen (BE) - Museumversie -
08.12.2016	Zot Geweld / Dwaze Maagd, Mechelen (BE) - Museumversie - - Dance and the museum: Stretching the boundaries -

CONTACT

Coördinator: Helga Baert, helga @ hiros.be
Business support: Sam Loncke, sam @ hiros.be
Production: Karen Verlinden, karen @ hiros.be
Communication: Brecht Wille, brecht @ hiros.be

Hiros

Slachthuislaan 29 Boulevard de l'Abattoir - 1000 Bruxelles (BE)
+32 2 410 63 33 - contact@hiros.be - www.hiros.be

WWW · HIROS · BE

Hiros is supported by the Flemish Community